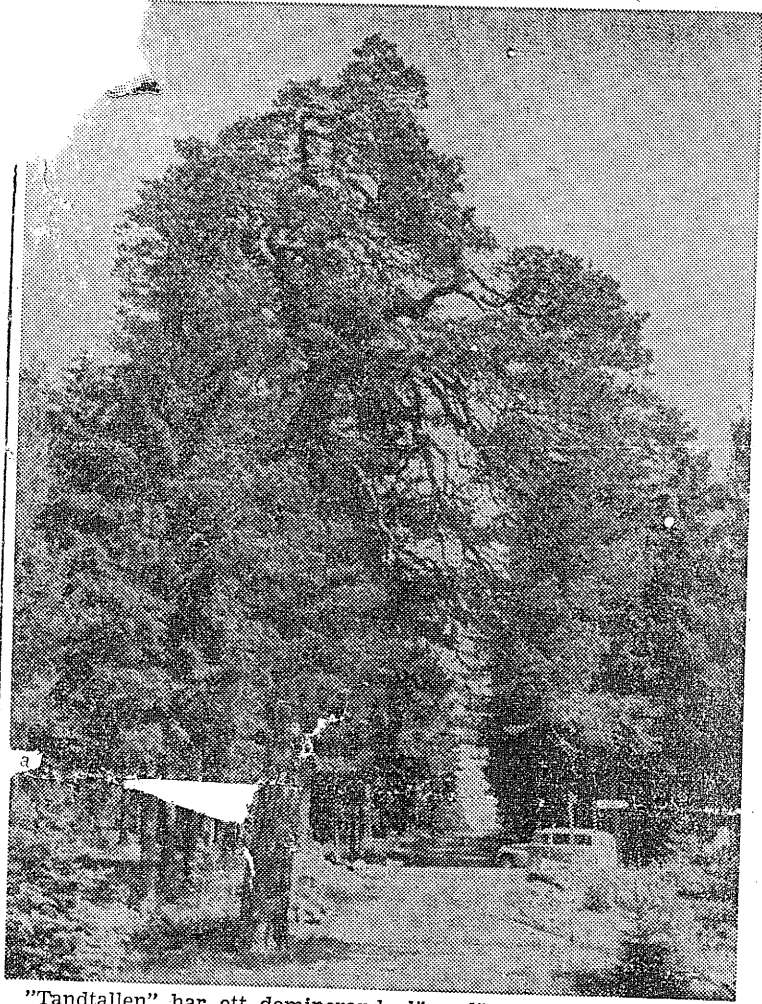


# 1-årig "tandtall" i Trehörna



"Tandtallen" har ett dominerande läge där två basvägar korsar varandra i Holaveden

I forna tider, då skrock och vidskepelse var vanliga företeelser, förekom det ofta att man vid värk av olika slag försökte överflytta smärtorna på ett träd. Det gick till så att man tillverkade en sticka med vilken man vidrörde det onda stället, varefter man stack stickan in i trädet. Ofta var det fråga om tandvärk som man trodde sig kunna bli av med på detta sätt.

Fagerhulta tall i Trehörna är en sådan gammal tandtall. I den har man stuckit så flitigt att stammen blivit missformad. Det vanliga var att man körde in stickan under barken, sedan man bitit i den med den värkande tanden. Där rann då kådan ut och det uppstod knölar och ojämnheter i trädet. Fagerhulta tall är av anseilig ålder. Vid olika tillfällen har skogsfolk sökt fastställa hur gammal den är. De senaste undersökningarna gjordes av elever vid skogshögskolan, och man kom vid det tillfället fram till, att det märkliga trädet är 400 år gammalt. Eftersom furan lär kunna bli 500 år, är den höga åldern ingen orimlighet. Fagerhulta tall är numera fridlyst och står som ett minnesmärke över den tid då skrock och övertro var vanligt förekommande.

Det finns många exempel på hur träd spelade en roll vid botande av sjukdomar. I Roslagen förekom det att man sökte upp missformade träd med klykbildningar o. dyl. Där drog man sju-

ka barn genom klykor eller hål i trädstammen och trodde att man på det sättet kunde överföra sjukdomen på trädet. Denna sed förekommer också på andra håll i landet. På Harstena har man en gammal lind, som man stack i, "Linna på Harstena", och i Vadstena visade det sig, att rivning av ett gammalt hus vid Skänningetullen, att det var mängder av stickor instuckna i väggarna. Det huset stod intill stadens gamla avrättningsplats — ett ställe som omgavs av skrock och vidskepelse.

En av de typiska historierna om denna sed berättar rektor Thord Lindell i Vadstena. När man dragit sträckningen för järnvägslinjen Atvidaberg — Bestorp, visade det sig att det stod ett träd just där banan skulle gå fram, omtalar rektor Lindell. Ingenjören sade till om att trädet skulle fällas, men ingen ville utföra arbetet, därför att det var ett "tandträd". Efter mycket om och men var det en man som åtog sig det farliga arbetet, om han fick en flaskka brännvin och 5 kronor. Det gick ingenjören med på, för det måste ju bort, och man drack först upp brännvin och han vågade ge sig på trädet.

Det finns otaliga hit "trollträd", men frågar inte Fagerhulta tall i ett av de äldsta som och om ingen olycka torde den stå åtskillig livskraftig är den.